

När får jag se pappas ögon fyllda av lycka?

Pappa ser mot huset. Hans ögon är skräckslagna, förtvylade. De ber om hjälp. Men det finns ingen hjälp. Narcisa Bosno, 16 år och flykting från Bosnien, har i skolan i Laholm skrivit en novell om sin far. Om den inre bild hon bär med sig sedan han för fem år sedan fördes bort av två storvuxna män.

”Då och då dyker det upp ett par ögon i mitt huvud.

Ett par ögon fulla med fruktan och förtvivlan, bakom en bilruta. Varje gång skjuter jag dem undan för att det gör så fruktansvärt mycket ont i min själ varje gång jag möter dem.

Det dyker upp flera bilder men alla är så suddiga och bleka. Kanske för att de är fem år gamla, kanske för att de är så smärtsamma.

Jag känner den varma sommarbris och den bär med sig den smärtsammaste händelsen i mitt liv.

– Du är så mycket bättre när du har rakat dig pappa, säger jag och ger honom en puss på kinden.

En vit bil stannar på den grusiga infarten. Två storvuxna män stiger ur den. Han med de tjocka guldkedjorna runt halsen ropar till pappa:

– Vi är här angående jobbet.

Pappa går fram till dem och skakar hand. Jag står kvar på trappan och hör inte vad de säger. Ungarna springer runt i trädgården och skriker.

– Cile kan du snälla gå in med dem.

Vi går in i mitt rum, det är här de älskar att vara.

Plötsligt rusar mamma in. Två polismän följer efter henne och kommer in i rummet.

– Kom ungar, vi går ut, viskar mamma och ger mig ett litet leende.

Hon tar min hand och leder mig ut ur rummet. På vägen ut kastar jag en blick över axeln och ser hur de två männen energiskt slänger ut våra kläder ur byråladorna.

Nu går det upp för mig. Det är nu som jag känner rädslan långsamt

krypa uppför ryggraden.

Pappa, tänker jag för mig själv, jag vågar inte säga det. Jag känner bara en hård klump i magen och sorg.

Det är över nu. Tanken snurrar runt i mitt huvud. De kommer att ta oss allihopa.

Plötsligt står jag på yttertrappan. Ungarna har tystnat. Allt är tyst trots att vi säkert är över tio personer i huset och i trädgården. Jag hör bara mitt hjärtas ojämna slag. Jag vänder blicken mot infarten. En av polismännen står vid polisbilen. Jag ser pappa sätta sig i bilen.

Blicken har han vänt mot huset, mot trappan, mot mig. Hans skräckslagna, förtvylade ögon ber om hjälp. Men vi vet båda att det inte finns någon hjälp.

Jag släpper tårarna, sakta rullar de nu nedför mina kinder. Jag ser ögonen genom mina tårar.

Plötsligt är alla på infarten, de okända männen och poliser sätter sig i bilarna. Jag hör mamma och de andra kvinnorna. De kräver förklaringar. Men främlingarna lyssnar inte.

Bilarnas motorer sätts igång. Hjulena börjar sakta rulla bakåt.

Nu är det så mycket runt omkring mig, skrik, gråt, men det som jag koncentrerar mig på är pappas ögon.

Den blå polisbilen vänder om och försvinner bakom husen. Ögonen försvinner, pappa försvinner och jag är medveten om att det är för alltid.

Tusentals tankar snurrar runt i mitt huvud just nu, som alltid efter att denna händelse har blivit uppspelad i min hjärna.

Jag vet att alla säger att pappa inte hade gjort någonting, så varför tog de honom ifrån hans familj?

Det enda jag kan komma på är för att det var krig och för att serber hatar oss. Men det kanske är skäl nog.

Jag undrar när jag kommer att få se de ögonen igen? Men fulla av lycka och hopp, inte fruktan och förtvivlan.

”

Narcisa Bosno

Ondskan är svår att förstå

Av Thomas Lerner
08-738 12 34

– Först grät jag och sedan skrev jag. Jag hade inte pratat med mina klasskamrater och lärare om mina upplevelser tidigare. De visste att jag flytt från kriget men visste inte hur det gick till när min pappa försvann.

Narcisa Bosno har skrivit orden här intill. Hon är 16 år, bor i Laholm i sydvästra Halland och går i klass 9b i Lagaholmskolan. I höstas bad läraren Eva Jagrell sina elever i svenska att skriva en novell. Narcisa tog fram den inre bilden av sin pappa, den bild som hela tiden finns framför henne, den bild hon försöker gömma undan ibland. För att kunna överleva.

Den 29 juni 1992 kom Narcisa till Sverige som flykting från kriget tillsammans med sin mamma och sin syster. En månad tidigare – den 23 maj –

En dag vill Narcisa Bosno återvända till det Bosnien där hon är född. Fast jag vet att det inte kan bli detsamma som förr, säger hon.

FOTO: INGVAR ANDERSSON

hade Narcisas pappa blivit bortförd.

– Jag vet inte vart poliserna förde pappa. Men vi hoppas hela tiden att han lever. Hälften av smärtan är att inte veta någonting, att inte veta vad som hänt sedan han försvann.

NARCISA kommer från staden Srebrenica, där en av de blodigaste massakrerna under hela kriget i Bosnien ägde rum. Narcisa flydde tillsammans med sin mamma, pappa och sina lillasyster. Familjen hamnade i Montenegro, som också är en del av det forna Jugoslavien.

– Där greps min pappa. Han var en vanlig man, ingen politiker eller så. Han arbetade som chaufför vid ett företag.

– Jag minns allt, jag minns hela pappa. Men kanske särskilt ögonen. Det sägs att själen speglas i ögonen och pappa var så snäll. Hans känslor syn-

tes i ögonen. De var vackra, snälla. Han ville alla väl. Han levde för sina flickor; för, mamma, min syster och mig.

När familjen flydde från Srebrenica fick de inte med sig några fotografier eller andra personliga tillhörigheter.

– Kläder kan man köpa nya, men inte foton och videofilmer. Men några vänner har skickat ett kort på pappa och oss andra. De som flytt från kriget säger att de värsta är att de inte fått med sig just bilder, dagböcker och andra liknande saker. De minnena är borta.

FEM ÅR EFTER att Narcisa lämnade sin hemstad vet hon fortfarande inte vad som hänt de flesta av hennes gamla vänner. Många är nog döda. Hon har så svårt att förstå ondskan som växte fram i Bosnien, hon kan inte förklara det enorma hatet.

– Tänk, min bästa vän i Srebrenica

var serb. Jag har inte hört av henne sen kriget. Och våra grannar var serber. På polisstationen i Montenegro träffade mamma en serb hon kände hemifrån, men han vägrade prata med henne.

En dag vill Narcisa återvända till det Bosnien där hon är född.

– Jag vet att det inte kan bli detsamma som förr. Jag vet att många är döda och försvunna. Jag vet att det har skett hemskheter där, men jag vill ändå bo i mitt land, i min stad.

Hur är det då att leva i Sverige?

– Jag har inte mött någon rasism här, det är inte därför jag längtar hem, svarar Narcisa.

– En viktig skillnad är att kontakten med grannarna inte är likadan här som i Bosnien. Hemma pratade man med varandra, fikade och åt middag tillsammans. Här i Laholm känner jag inte mina grannar på samma sätt.